

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ

เรือเอกหญิงทรศนีย์ ทับโพ

28 เม.ย. 2554

286029

รับบริจาค
85-86 2554

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ เรือเอกหญิงทรศนีย์ ทับโพ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.เขมรดี มาสิงบุญ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษาวดี อัครวิเศษ)

.....กรรมการ
(ดร.เขมรดี มาสิงบุญ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 9 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
ดร. เชมารดี มาสิงบุญ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร. วัลภา คุณทรงเกียรติ
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์
ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
รวมถึงให้กำลังใจในการทำงานมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์อันประมาณค่ามิได้
จากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการ
ปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังนี้ ได้แก่ ดร.สุภาภรณ์ คั่งแพง นาวาโท
หญิงธิดาทิพย์ หนูลอย นาวาตรีหญิงสุภาพร ศรีวัชรกุล คุณอารีย์ บุญบรรณรัตน์ และคุณพรจันทร์
สุวรรณมนศรี ที่ได้ให้ความรู้และอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ รวมทั้ง
ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพมากที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณ พลเรือตรีเด่นเดชา ประทุมเพชร อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาล
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรมแพทย์ทหารเรือ นาวาเอกหญิงสายชล กองอ่อน ผู้อำนวยการกองการ
พยาบาล นาวาโทหญิงสุมาลี ไวยเนตร หัวหน้าหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้มี
โอกาสในการศึกษา ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา ทำให้วิทยา
นิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ป่วยโรคเจ็บศีรษะ และสมาชิกครอบครัวทุกท่าน ที่ได้ช่วยให้
ข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์อย่างหาที่สุดมิได้ รวมไปถึงขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยศัลยกรรม
ชาย และศัลยกรรมหญิงทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และให้กำลังใจด้วยดี
เสมอมา

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยบูรพาที่สนับสนุนทุนเพื่อการวิจัยในครั้งนี้
สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา และครอบครัวที่ทำให้มีวันนี้ รวมไปถึง
Mr. Navanethan ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ตลอดทั้งเพื่อนร่วมรุ่นสาขา
การพยาบาลผู้ใหญ่ทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจ และความช่วยเหลือต่างๆแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

เรือเอกหญิงทรงสนธิ์ ทับโพ

49910386: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้ใหญ่; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในการดูแล/ สมาชิกครอบครัว/ ผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ

ทรรศนีย์ ทับโพ: ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ (A STUDY OF FAMILY PARTICIPATION IN CARING PATIENTS WITH TRAUMATIC BRAIN INJURY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เจมรดี มาสิงบุญ, D.S.N, วัลภา คุณทรงเกียรติ, พย.ค. 124 หน้า. ปี พ.ศ. 2551

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ ที่มีความแตกต่างกันในด้าน การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย และรายได้ของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะที่เข้ารับการรักษา ณ หอผู้ป่วยศัลยกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรมแพทย์ทหารเรือ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะจำนวน 119 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกครอบครัว แบบประเมินการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .99 และแบบ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัว มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

1. สมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะมีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 123.05$, $SD = 8.90$) และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการดูแลเป็นรายด้านพบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน
2. สมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะที่มีการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยแตกต่างกัน มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{2,116} = 6.528$, $p = .002$) โดยสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะที่มีการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลมากกว่าสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะที่มีการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยในระดับปานกลาง
3. สมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะที่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วย และรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษานี้ เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการส่งเสริมให้สมาชิกครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพของผู้ป่วยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

49910386: MAJOR: ADULT NURSING; M.N.S (ADULT NURSING)

KEYWORD: FAMILY PARTICIPATION IN CARING/ FAMILY MEMBER/ TRAUMATIC
BRAIN INJURY PATIENT

THASSANEE THUBPO: A STUDY OF FAMILY PARTICIPATION IN CARING
PATIENTS WITH TRAUMATIC BRAIN INJURY. ADVISORY COMMITTEE:
KHEMARADEE MASINGBOON, D.S.N., WANLAPA KUNSONGKEIT, Ph.D. 124 P. 2008.

The purpose of this descriptive study was to compare the opinion of family members towards participation in caring for traumatic brain injury patients. Samples consisted of 119 family members of traumatic brain injury patients admitted in surgical ward at Queen Sirikit Hospital, Naval Medical Department. Data were collected using the Demographic Data Record Form, the Severity of Illness Questionnaire, the Family Participation Questionnaire. Reliability of the Severity of Illness Questionnaire and the Family Participation Questionnaire were .99 and .88 respectively. Descriptive statistics and analysis of variance (ANOVA) were used to analyze data.

Results of the study showed:

1. Family members of traumatic brain injury patients had high scores of opinion in participation in caring for traumatic brain injury patients ($\bar{X} = 123.05$, $SD = 8.90$).
2. There were statistically significant differences in mean scores of the opinion of family participation in caring for traumatic brain injury patients between family members who had severity of illness scores at high level and at moderate level. Family members of traumatic brain injury patients who perceived high level of severity of illness scores had higher mean scores of the opinion of participation in patients care than those who perceived moderate level of severity of illness scores.
3. There were no statistically significant differences of the opinion of family participation in patients care scores among family members who had different income per month and different relationship with patients.

Results of the study can be used as evidences to promote family participation in caring patients with traumatic brain injury in order to improve their health status.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
สมมติฐานการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
ขอบเขตการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
กรอบแนวคิดการวิจัย	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
การบาดเจ็บศีรษะ	14
ทฤษฎีภาวะวิกฤตของครอบครัว	28
การมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ	37
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัว	
ผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ	45
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	53
สถานที่ศึกษา	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
การตรวจคุณภาพของเครื่องมือ	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
การอภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	91
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก.....	106
ภาคผนวก ข.....	108
ภาคผนวก ค.....	114
ภาคผนวก ง	118
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	124

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การแปลผลค่าคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัว.....	59
2 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ($n = 119$).....	64
3 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ จำแนกตามการบาดเจ็บ และการรักษาที่ได้รับของผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ ($n = 119$).....	66
4 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วย บาดเจ็บศีรษะ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ($n = 119$).....	68
5 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้ความรุนแรงของการ เจ็บป่วยของสมาชิกครอบครัว ($n = 119$).....	70
6 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ โดยรวม ($n = 119$).....	71
7 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับการ มีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ แยกตามรายด้าน ของการมีส่วนร่วม ($n = 119$).....	71
8 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแล ของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ ที่มีการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย แตกต่างกัน ($n = 119$).....	72
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลต่างของค่าเฉลี่ย และผลการทดสอบรายคู่ของความ คิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ จำแนกตามการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยโดยวิธี Bonferroni.....	73
10 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของ สมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ ที่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยแตกต่างกัน ($n = 119$).....	74
11 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแล ของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ ที่มีรายได้แตกต่างกัน ($n = 119$).....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 12 คำพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลของสมาชิกครอบครัวผู้ป่วยโรคเจ็บศีรษะ แยกตามรายชื่อของการมีส่วนร่วม..... 119

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	13
2 แบบจำลองการเกิดภาวะวิกฤตในครอบครัวของฮิลล์.....	34

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University